

Kálvin János

(1509, Noyon – 1564, Genf)

Kálvin 1509. július 10.-én született a Franciaország északi részén található Noyonban.

Apja jogtanácsos, anyja tekintélyes családból származó szép és kegyes asszony. Apja először teológiára szeretne volna küldeni fiát, de végül is egy egyházvezetéssel kapcsolatos konfliktus miatt megváltoztatja döntését, és inkább jogi tanulmányokra küldi Orléansba, ahol 1531-ben fejezi be tanulmányait. Párizsba visszatérve, teológiát és görög nyelvet tanul, s kitűnő humanistává válik.

Megtéréséről nem sokat tudunk, ő maga erről nem sokat beszélt. Tudjuk azonban, hogy egy évnyitói beszéd miatt, amely már reformátori gondolatokat

tartalmazott, el kellett hagynia Párizst (1533). Bujdosni kényszerül. Hazájában barátainál, majd külföldön talál menedéket. 1535-ben üldözés tör ki a reformáció hívei ellen azzal a váddal, hogy az üldözöttek anabaptista szellemű rendbontók, ellenségei a jó erkölcsnek, valamint a társadalmi rendnek.

Kálvin nem hallgatta tovább a vádakat, s 1535-ben, Bázelen, megírja fő művét (*Institutio Religionis Christianae – A keresztyén vallás rendszere*), amely kitűnően összefoglalja a reformáció tanait. Könyve által egyszerre nagy ismeretségre tesz szert. A könyv kiadásakor valószínű már nem tartózkodott Bázelen, de mikor vissza szeretne térni, kénytelen Genfben keresztül haladni egy háború miatt. Igaz, Genfben csak egy éjszakát szeretett volna tölteni, de amikor Farel tudomást szerez ottlétéről, megkéri, hogy maradjon és folytassa a reformáció munkáját.

Kálvin

folytatás a 2. oldalon »

Református vagyok

A *Heidelbergi Káté* IV. Úrnapi első kérdés-felelete következik. Olyan kérdés következik, amit lehet, hogy már sokan feltettünk magunkban.

9. Kérdés: *Nem igazságtalanul cselekszik-e Isten az emberrel, ha törvényében tőle olyat kíván, amit nem képes teljesíteni?*

Felelet: Nem, mert Isten az embert olyanná teremtette, hogy azt teljesíthette volna. De az ember, az ördög ösztönzésére, szándékos engedetlensége által mind magát, mind ivadékát megfosztotta ettől az isteni ajándéktól.

Kálvin János

(folytatás az 1. oldalról)

Kálvin tiltakozik, de végül is enged Farel unszolásának, bár szeretett volna nyugodt, tudományos, irodalmi munkát folytatni. Genfben szigorú fegyelmet vezet be, amivel a nép, de a vezetők körében is elégedetlenséget váltott ki. A nép laza erkölce nem akarta elfogadni Kálvin szigorú fegyelmét, így mihelyst alkalmat láttak arra, hogy eltávolítsák az ifjú reformátort, nem késlekedtek cselekedni. Így Farellel együtt el kellett hagyniuk a várost. Kálvin Strassburgba megy, ahol tanít, prédikál, hatalmas szellemi munkát fejt ki, kollokviumon vesz részt, megismerkedik Bucerrel és Melanchtonnal, megnősül, de kisfiát, s utána feleségét hamar elveszíti. Közben Genfben a feszültségek kiéleződnek, a város majdnem visszatér a római katolikus egyház kebelébe. Kálvin ekkor tollat ragad, válaszol a bíboros levelére, s a genfiakat rábírja arra, hogy megmaradjanak a reformáció mellett. Ekkor Kálvint Genf visszahívja, mire először ő nem szándékszik visszatérni, de végül is elfogadja a meghívást, s újjászervezi az egyházi életet. 1541. november 20-án elfogadtatja a városi tanáccsal az *Ordonnances ecclesiastiques*-ot, mely szerint egy konzisztórium vezeti az egyház ügyeit, melynek tagjai a város lelkipásztorai, tizenkét tisztes korú férfi, akiket a városi tanács választ. A konzisztórium hetenként ülésezett, ügyelt a rendre, erkölcsre, s városi tanács a fegyelmezésbe nem szólhatott bele. Szabályozta a családi és szociális életet egyaránt, az ifjúság oktatására katekizmust írt. Így a lehetőségekhez képest a genfiakat Isten népévé formálta. 1564. május 27.-én halt meg lelki nyugalomban.

Kálvin mindig az a kemény, furcsa figura?

(Fekete Ágnes beszélgetése Kálvinról)

Elhangzott a "Tebenned bízunk eleitől fogva..." - Református Félóra című műsorban, a Kossuth Rádióban

Áldás, békesség! Szeretettel köszöntöm hallgatóinkat, Fekete Ágnest, a műsor szerkesztőjét hallják.

Nemrég egy templomban jártam egy kis faluban, ahol - megmondom őszintén - furcsa érzések fogtak el. Azt kérdeztem magamtól: - Van ennek értelme, hogy itt néhányan ülünk és imádkozunk? Mintha az ősi kísértő szava zúgott volna a fülemben: - Minek néhány ember templomozása? Úgysem hat ez senkire. Úgysem változtat a világon. Legfeljebb az a tucat ember jó lelkiismerettel mehet haza. Azután egyszer csak történt valami. Nem tudom megmagyarázni, hogy micsoda. Az imádság mintha élni kezdett volna. A Biblia biztosan úgy mondaná, hogy angyalok jelentek meg. Egyszerre ereje lett a szavaknak, és történelmi távlatokba emelkedett az istentisztelet. Úgy gondolom, nemcsak velem történt ez a változás, hanem azzal az egész kis csapattal, akik ott ültünk. Végül is valahogy így születik meg mindannyiunkban a hit. Az a hit, amit tanulunk is kell, amelyik egy titokzatos változás és ismeretszerzés is. Most a hit tanulás oldalát nézzük. Arról a Kálvin Jánosról fogunk hallani, akitől a mi vallásunkat kaptuk. Azért tartjuk ezt fontosnak, mert számos tévhit és mendemonda kering róla. Egy sorozatban szeretnénk életét és tanítását bemutatni, melyben segítségünk Németh Pál református lelkész, a Kálvin Társaság elnöke.

Németh Pál: Kálvinról inkább csak jelszavakat ismételgetünk, anélkül, hogy komoly ismereteink lennének az ő életéről, történelmi jelentőségéről. Egy ókori görög filozófus gondolatát idézem, így néhány dolog mindjárt világossá válik. Hérakleitosz Kr.e. 500 körül azt mondja, hogy "rossz tanújuk az embereknek a szemük és a fülük, ha barbár lelkük van". Tehát az, hogy milyenek látjuk a világot, mit és mennyit látunk belőle, attól függ, hogy milyen a lelki minőségünk. Így vagyunk Kálvin megítélésével is. Amikor Kálvin meghalt, Theodor Béza, az egyik legjobb barátja a fölötte mondott gyászbeszéd befejeztével ilyen kijelentésre fakadt: "Soha a gonoszok nem hallhatták őt úgy, hogy ne rettegjenek tőle, sem a jók úgy, hogy meg ne szeressék". A kortárs így látta ezt akkor. Később is megmaradt ez a kettős viszonyulás. A Kálvin ellenes gyűlölet borzasztó erős volt mindig a történelem folyamán. Ilyen kijelentések hangzottak el például, hogy a Szervét-ügy miatt az egész kálvinizmus salonképtelenné vált. A legdurvább megítélője Kálvinnak Voltaire volt. Ő mindennel megvádolja, jellemtelenséggel, kegyetlenséggel, beteglelkűséggel stb. Viszont Rousseau, aki maga is genfi polgár volt, és nagyon büszke volt erre, a Társadalmi szerződésben, ami az egyik leghíresebb műve, azt mondja: "Akik csak teológust látnak Kálvinban, azok nem ismerik fel lángelméjének teljes nagyságát. Bölcs törvényeink megalkotása, amiben neki nagy része volt, éppúgy dicsőségére válnak, mint maga az Intitúció. Bármekkora változást hozzon is az idő, amíg él bennünk a haza és a szabadság

szeretete, nem szűnünk meg áldani e nagy férfiú emlékezetét." Egy szigorú Kálvin és a szabadság szeretete, hogy fér össze a kettő? Vannak, akik azt mondják, hogy Kálvinnal a korlátlan szabadelvűség robbant be a világtörténelembe. Ő volt az individualizmus és a szabadelvűség előharcosa. Sokan emiatt rágalmazzák Kálvint. Mások azt mondják, hogy Kálvin gátja volt mindennek, ami szabadság, és a társadalmat durva, kemény és szigorú törvények igájába hajtotta. Mind a két oldalról, tehát a szélsőjobbról és szélsőbalról is megkapja Kálvin a maga kritikáját. Mindegyik fél épp az ellenkezőjéért ítéli el.

Fekete Ágnes: Tehát, akkor mondhatjuk azt, hogy ez az oka annak, hogy Luther Mártonról mindig ez a kedves, vidám, asztali beszélgetős, tényleg az emberekhez közelálló kép alakult ki, ezzel szemben Kálvin mindig az a kemény, furcsa figura?

Németh Pál: Kálvin maga is nagyra tartotta Luthert és nagyon boldog volt akkor, amikor Luther róla dicsérő szavakat mondott. Zwingli és Luther között volt éles a feszültség. Kálvin és Luther nem álltak egymással szemben, már csak azért sem, mert nem voltak igazán kortársak. A lutheránusok Kálvint magukkal vitték a hitvitákra, mert óriási erőt jelentett nekik. Kálvin nagy ismerője volt az egyházatyáknak. Sokszor kimutatta, hogy helytelen egy-egy hivatkozás, mert az egyházatya nem azt mondja, amit a szájába adnak. Tehát Kálvin nagy erőssége volt a hitvitázó csoportnak. Ha Kálvin köztük volt, az biztonságot jelentett a katolikus teológusok felkészültségével szemben. Luther nem volt rendszerező elme. Luther egy bizonyos szituációban az evangélium bátor hirdetője. Igazi prédikátori (kérügmátikus) alkat. Kálvin teoretikus beállítottságú, rendszeralkotó elme, akinek szisztematikus gondolkodói hajlamai vannak. Ő az egészet látja együtt, mindenre való tekintettel gondolkodik. De hát a lutheranizmus is merített abból, ami a kálvinizmussal jelent meg.

Fekete Ágnes: Végül is akkor ennek a két személyiségnek egy utóéletéről van szó, amit mi érzékelünk inkább?

Németh Pál: Igen. Nem valóságos Lutherről és Kálvinról van szó, hanem csak az utókor által idealizált Lutherről, és az utókor által módosított Kálvinról. Van sok portré és ábrázolás, amit nem tarthatunk hitelesnek. Amiket hitelesnek tarthatunk, azok meg nem túl hízelgőek Kálvinra nézve. Azok a vonások, amelyekkel őt ábrázolják, inkább idősebb korában jellemezték, amikor már súlyos beteg ember volt. Nem tudták gyógykezeltetni, nagyon sokat szenvedett és kétségtelen, hogy kemény, megtört vonások látszanak az arcán. Kálvinnak a személyisége mégsem ilyen volt. A szigorúsága az inkább következetességet jelentett, mint keményszívűséget.

Fekete Ágnes: Mi megszoktuk, hogy Kálvinnak ez a rigorózus, hosszú orrú, kissé beesett arcú ábrázolása él, hiszen a legtöbb lelkészi hivatalban ez van kitéve.

Németh Pál: Kétségtelen. Kálvinnak ezek az öregkori képei keserű arcú embert ábrázolnak: mély ráncok, éles tekintet, fájdalmas vonások stb., de ő mégsem volt ellene a vidámságnak. Például tudjuk Lutherről, hogy szerette a sört és szívesen ivott belőle barátaival együtt. Kálvin meg szerette a bort. A kálvinista emberek is szeretik a bort, legalábbis a magyar kálvinisták. Amikor Kálvin valami komoly szolgálatot tett a genfi tanácsnak, akkor az jutalmul egy hordó óborral ajándékozta meg. Nos, ha nem szerette volna a bort, bizonyára nem adtak volna neki ilyen

ajándékot. Például egy megjegyzését olvastam valahol, hogy azt mondta, a bor jobb, mint a víz. Nem ilyen szigorú és örömmeljes hangulata van Kálvin életrajzának. Egy eltorzult lélek sokakat taszít. Kálvin nem volt taszító jelenség és a hangvételeben sem volt türelmetlen. Soha nem akarta azt, hogy neki követői legyenek, akik órá hivatkoznak. Olyan ember volt, aki nem jelöltette meg a sírját. Tehát, tudatosan harcolt a maga személyi kultusza ellen. Ha valaki Kálvinnal foglalkozik, az rákényszerül, hogy ne csak Kálvint lássa az Isten színe előtt, hanem önmagát is az Isten előtt vegye komolyan. Az ember, pontosan a mi századunkban, nem szívesen veszi komolyan az Isten valóságát. Az Istenről beszélni, fecsegni könnyű. Kálvinnak a gondolkodása arra kényszerít minket, hogy vegyük komolyan a mindenható Istent, és mindazt, amit az Isten elvégzett értünk. Itt lenne az idő, hogy egyre többen próbálják ezt megérteni.

(2004)

Forrás: www.reformatus.hu

Júniusban történt...

❖ Június 4-én meglátogattuk a hittanosokkal a tarjáni református templomot, s annak padlását és tornyát. Ezen a kis kiruccanáson nagyon sok érdekes dolgot fedeztünk fel. Mint például azt: Mi van a harangokra írva? Mikor készültek? Ezekre a kérdésekre mind választ kaptunk. A nagy harangon például ez áll:

**„A SZENTHÁROMSÁG EGY ÖRÖK ISTEN DICSÓSÉGÉRE
KÉSZÍTETTE A TARJÁNI REFORMÁTUS EGYHÁZ
AZ ÚRNAK 1827. ESZTENDEJÉBEN”**

Még sok ilyen érdekes dolgot felfedeztünk. Én ezért is szeretek hittanra járni és fogok is. *(Bántó Balázs)*

❖ Június 14-én tanévzáró istentiszteletet tartottunk Héregben, ahol a hittanra járó gyermekek adtak számot az idén tanultakról. Szorgalmukat Vörös Zsigmond, a gyülekezet gondnoka egy aznap délutáni fürdéssel jutalmazta.

❖ A június 26-án megtartott egyházközségi közgyűlésen a tarjáni gyülekezet tagjai megválasztották Jakab Istvánt a gyülekezet lelkipásztorául.

Héregi hittanosok: a jól megérdemelt lubickolás

Ha Isten is megsegít...

❖ 2009. szeptember 12-én szombaton, Tarjánban, a délelőtti 10 órakor kezdődő istentiszteleten Máté László esperes beiktatja Jakab István megválasztott lelkipásztort a tarjáni lelkészi állásba.

Nem csak Gyerekeknek
István
(ApCsel 6,8 - 7)

Pünkösdi ünnepét követően a jeruzsálemi gyülekezet nagyra nőtt. Sok tagja lett. A tanítványoknak sok időt kellett fordítaniuk a szegények gondozására. Úgy döntöttek, hogy ezekkel másokat bíznak meg, hogy ők addig tudják hirdetni az ígét és tudjanak imádkozni. A megbízottakat diakónusoknak hívták. Az ő feladatuk volt a szegények megsegítése. A diakónusok egyike István volt. Látogatta a szegényeket, az özvegyeket. Vitte nekik, amire szükségük volt, közben pedig beszélt nekik Jézusról és munkájáról. De nem mindenki szerette Istvánt. A zsidó nagytanács tagjai elfogták őt, ő pedig előttük állva bátran tett bizonyosságot Jézusról. Az Írások alapján bebizonyította nekik Ábrahámától kezdve, hogy Jézus a várva várt Messiás. Amikor pedig rámutatott arra, hogy ők ezt a Jézust megölték, a nagytanács tagjait olyan düh fogta el, hogy halálra kövezték Istvánt. István halála előtt így könyörgött ellenségeiért: „*Uram, ne ródd fel nekik ezt a bűnt!*” Vagyis, bocsásson meg nekik Isten, nézze el nekik gonoszságukat.

A közelben állt Saulus is, a későbbi Pál apostol.

Kedves Gyerekek!

Ma már nem ölnek meg minket, ha Jézust Urunknak valljuk, ha hisszük, hogy Ő Isten Fia, a megígért szabadító. Mégis, sokszor gúnyolják ki azokat, akik hisznek Őbenne. Ne tántorítson ez el titeket attól, hogy továbbra is szeressétek Őt és elhiggyétek, amit nekünk a Bibliában mond. Bátran beszéljétek Róla mindenkor mindenkinek, hogy minél többen megismerjék Jézust. Szeressétek azokat, akik kicsúfolnak titeket, és imádkozzatok értük, mint ahogy tette ezt Jézus és István is. Isten meg

tudja változtatni az embereket! Ne feledjétek: Nála semmi sem lehetetlen!

É havi rejtvényünk a következő: válaszoljatok a feltett kérdésekre! A választ megtaláljátok a kérdés mellett megadott bibliai helyen.

1. Hogyan látta István Jézust? (ApCsel 7,56)
2. Milyennek látták István arcát ellenségei? (ApCsel 6,15)
3. Kinek a lába elé tették le ruhájukat a tanúk? (ApCsel 7,58)
4. Jézus mondja: Mt 10, 32.33

A sikeres megfejtők közül sorolással egy valaki ajándékot nyer. A helyes megfejtést nevetekkel, címetekkel együtt szokás szerint a lelkészi hivatal címére várjuk.

Beküldési határidő: **2009. július 31.** Sikeres rejtvényfejtést kívánunk!

Az előző szám feladványára válaszokat beküldők közül a kisorsolt nyertes:

Gál Natália

Gratulálunk a megfejtőnek!

Csendes percek

Kálvin bűnvalló imádsága

Úristen! Örökkévaló és Mindenható Atyám!

Megvallom és elismerem szent színed előtt, hogy én nyomorult bűnös vagyok, vétkekben születtem, rosszra hajlom, képtelen vagyok a magam erejéből a jóra, szent törvényed nap-nap után sokféleképpen áthágtam és mindezzel a Te igazságos ítéleted szerint kárhozatot és halált vontam fejemre. De Uram, íme szánom és bánom, hogy megsértettelek Téged. – Égő töredelemmel kárhoztatom vétkeimet és alázatosan menekülök a Te irgalmasságodhoz, könyörögvén Hozzád, légy segítségemre az én nyomorúságomban! Szánj meg engem, jóságos Isten, irgalomnak Atyja és bocsásd meg az én vétkeimet a Te Szent Fiad, s az én Megváltom, az Úr Jézus Krisztus szerelméért! Áraszd ki rám és növeld folyvást rajtam Szent Lelked ajándékait, hogy Annak ereje által mind jobban megismerjem bűneimet és ellene mondvá a világ csábításának, tagadjam meg az én ó-emberem. Segíts Szent Lelkeddal, hogy szenvedélyesen igyekezzem a jóra, s teremjem szentségednek és igazságnak gyümölcseit, amiket fogadj el tőlem hálaáldozatom alázatos zsengejeként. Az Úr Jézus Krisztus nevében kérlek, hallgass meg engem!

Ámen.

Bibliaolvasó vezérfonal – Július

1 Sz	ApCsel 17,10-15	Ám 9,1-10
2 Cs	17,16-34	9,11-15
3 P	18,1-17	Hab 1
4 Sz	18,18-23	2
5 V	18,24-28	3
6 H	19,1-7	Zof 1
7 K	19,8-22	2
8 Sz	19,23-40	3
9 Cs	20,1-16	Zak 1
10 P	20,17-38	2
11 Sz	21,1-16	3
12 V	21,17-26	4
13 H	21,27-40	5
14 K	22,1-21	6
15 Sz	22,22-30	7
16 Cs	23,1-11	8
17 P	23,12-35	9
18 Sz	24,1-9	10
19 V	24,10-27	11
20 H	25,1-12	12
21 K	25,13-27	13
22 Sz	26	14
23 Cs	27,1-26	Mal 1
24 P	27,27-44	2
25 Sz	28,1-15	3,1-12
26 V	28,16-31	3,13-24
27 H	1Móz 1,1-25	1Tim 1
28 K	1,26-31	2
29 Sz	2	3
30 Cs	3	4
31 P	4	5

Ünnepi igeszakaszok:

5-én Zsolt 48; 12-én Zsolt 24; 19-én Zsolt 89;
26-án Zsolt 14.

Anyakönyveket lapozgatva

Utolsó földi útjára kísértük:

2009. június 3-án, Héregen

Molnár László
62 évet élt férfitestvérünket

Ahol Istent elismerik, ott
az emberséget is ápolják.

Kálvin János

Alkalmaink

Vasárnap

Istentisztelet:

8:30	Tarján
10:00	Héreg
10:00	Bajna

Hétfő, Szerda, Péntek

Konfirmációi előkészítő:

10:30	Tarján

SZÖVÉTNEK

Kiadja: Tarjáni Református Egyházközség
Lelkipásztor: Jakab István (+36 20 997 3089)
 Jakab Enikő (+36 30 894 5801)
Postacím: H-2831 Tarján, Rákóczi Ferenc út 61.
Elektronikus levél: szovetnek.hirlevel@gmail.com

*Kéziratokat, javaslatokat
szeretettel várunk,
a szerkesztés jogát
fenntartjuk!*